

EXULANT

Úvodem

drubného věstníku v r. 2000 (celkově však již desátého) Vám, vážení přátelé, bratři a sestry, přinášíme slovo a pozdrav od člena výboru sdružení EXULANT Ing. Alexandra Drbala, původně z Bohemky, nyní z Prahy.

Mezi členy výboru jsem se dostal v r. 1995 ještě jako krajan z Ukrajiny. Vyrůstal jsem v evangelické Bohemce, která i nyní je pro mne nejmilejší vískou na světě. Nejen proto, že jsem tam vyrůstal a že na vesnickém hřbitově odpočívá mnoho našich příbuzných, kazatelé a českoslovenští legionáři, ale především proto, že jsem tam poprvé pocítil sílu víry a ducha, která vedla naše předky do exilu do Slezska, do Zelova, na Volyn, dále na jih Ukrajiny, do Kazachstanu, znovu na jih Ukrajiny, do Saratovské gubernie, až nakonec v srpnu 1905 se usadili v Bohemce. Přes dvanáct pokolení, co předkové opusili starou vlast, bohemští zachovávali víru v Ježíše Krista, odkaz slavné Jednoty Bratrské, sounáležitost s českým národem a češtinu. Toto všechno je, přivedlo také do České družiny, Československých legií a Československé východní armády. Když jsem se dozvěděl, co všechno bratři a sestry vytrpěli pro víru na svých pouťích Polskem, Ukrajinou a Ruskem, ale přitom, nehlédě na těžké ztráty, zůstali věrní křesťané a Češi, byl jsem na ně

hrdý. Víra v Boží pomoc a vedení, kázání v české řeči, čtení z Bible Králické, zpěv z českých kancionálů, Jan Hus, Jan Amos Komenský, věrní kazatelé, pracovitost a vzájemná pomoc, to jsou pilíře, které zachránily toto malé české exulantské společenství. Není bez zajímavosti, že v tomto společenství se vždy vyhledal kazatel pro sbor a také bratr, který se stal jeho organizátorem a mluvčím. V období 1906-1962 to byli Vilém Rejchrt, Emil Drobný, Václav Pujman a Vilém Pujman. Tak se stalo i v r. 1990, kdy vznikla krajanská společenost Čeští bratři, a v r. 1992, kdy se obnovil evangelický sbor. Tehdy do čela společenství byli postaveni osvoboditel Československa voják Svobodový armády br. kazatel Josef Jančík a br. kurátor Ing. Josef Hart. Jsem rád, že od r. 1918 (s přestávkou v l. 1933-1991) udržuje s Bohemkou (a s Veselynovkou) těsné vzťahy Česko-bra-trská církev evangelická, největší česká evangelická církev, která se hlásí k odkazu české reformace. Za její vydatné finanční pomoci, ze které byl vystaven a 20.10.1996 posvěcen za přítomnosti synodního seniора CCE Mgr. Pavla Smetany jediný český evangelický kosel v nezávislé Ukrajině Betlemská kaple. Myslím, že by bylo také správné, aby i v přímluvných modlitbách na bohoslužbách jsme stále mysleli nejen na národy a státy, které prožívají těžká období, ale i na potomky

pobělohorského exilu v Ukrajině, v Polsku, v Rumunsku, v Chorvatsku, v Kazachstanu a v Rusku.

V srpnu letošního roku Bohemka oslaví 95. výročí od svého vzniku, bohužel v podmínkách velké ekonomické krize v Ukrajině. Jedno ale těší. Už tam není družstvo sovětského typu, ale společenost s ručením omezeným Myr, což umožňuje přímou spolupráci také se zahraničím. Proto mám naději, že podnikatelé-evangelici z ČR zvaží možnosti spolupráce s Bohemkou.

Mějme v paměti ty, kteří odešli pro víru do exilu a nepřenaššíme ani mezníky, které oni zasadili v dějinách české církve. Budme také hrdí na práci, kterou oni odvádějí v jiných státech, a tím šířili dobré jméno českého národa ve světě.

Velmi důležité úvodní informace

Protože jsme se rozhodli uspořádat naši letošní konferenci v Liberci již 3. a 4. června 2000 (ne jak jsme původně předpokládali až v září), poslali jsme Vám o tom všem (s výjimkou našich adres v zahraničí) pozvánku připravenou Vl. Svejsovou a Vl. Pospíšilem. V tomto věstníku pak máte všechny potřebné podrobnosti, věnujte jim, prosíme, pozornost a podle svých možností se určité přijďte do Liberce podívat. Součástí této konference bude i valná hromada (výroční shromáždění) sdružení, která má mj. zvolit na příští dvoutelé období výbor sdružení a jeho revizní komisi. Pozvánky na konferenci a valnou hromadu, spolu s jejich programy, jsou "uprosřed" věstníku.

V rámci liberecké konference jsme uvažovali i o uspořádání autobusového zájezdu do Gerlachshaimu, Gebhardsdorfu, Hengersdorfu a Herrnhutu. Zájezd by se pro zájeme uskutečnil v neděli 4. června, s návratem v časných odpoledních hodinách do Liberce.

Protože však nejbližší hraniční přechod není určen pro autobusy, bylo by nutné jet až přes Varnsdorf. Tím by se zájezd značně prodloužil. Proto nabízáme zájemcům s vlastními osobními auty, kteří by chtěli v neděli 4. června uvedená místa a jejich okolí navštívit, aby to sdělili nejpozději do konce května (tze i telefonicky) na adresu libereckého sboru BJB (kontakt je na pozvánce ve střední části věstníku).

Daší důležitou akcí, kterou bychom rádi letos uskutečnili, bude zájezd do Rixdorfu. O této České Vsi (Neukölln) v Berlíně jsme vás blíže informovali v minulém věstníku. Zájezd by se měl uskutečnit ve dnech 2. a 3. září 2000. Nevíme však, jak velký zájem o tento zájezd z vaší strany bude, ani to, z kterých částí naší republiky by jela převážná část účastníků.

Předpokládáme, že v sobotu ráno by vyjel po určené trase autobus, který by přijel krátce po poledni do Berlína. Odpoledne by bylo věnováno prohlídce památek na český pobělohorský exil, večer setkání s místními sbory. V neděli dopoledne by byly společné bohoslužby a po obědě návrat zpět do naší republiky. Cena zájezdu (bez ubytování v Berlíně, které by hradili účastníci v DEM) byla předběžně odhadnuta na 600 až 800 Kč (bude upřesněna podle trasy autobusu). Uvažujeme o podání projektu do Česko-německého fondu budoucnosti, který by nám mohl pokrýt část nákladů. Prosíme proto všechny zájemce o tento zájezd, aby se nejpozději do 10. června 2000 alespoň předběžně přihlásili na adresu Jana Kubanová, Slezská 25, 130 00 Praha 3 Vinohrady. Možnost přihlásit se bude i na konferenci v Liberci. Jakmile shromáždíme přihlášenky a zjistíme, zda je zájezd uskutečnitelný, dáme všem přihlášeným zprávu spolu s příslušnými podrobnějšími informacemi. To i v případě, že se zájezd neuskuteční.

Vzhledem k tomu, že účast na konferenci v Liberci přišel s podrobnější informací o sboru ve Stroužném i br. farář Michal Jablonští, uvedeme jeho příspěvek přišle.

Kniha Dr. E. Štěrflkové Běh života českých emigrantů v 18. století v Berlíně "pro všechny exulanty"

Jak jsme již informovali, je stále možnost získat tuto pozoruhodnou knihu. Zájemcům o ni sdělujeme, že její osobní odběr (u ses. Aleny Zikmundové, Jungmannova 9, zadní budova, 2. patro) je možný vždy v pondělí od 13 do 15 hod. Připomínáme, že snížená cena knihy (275,- Kč) se týká pouze členů a sympatizantů našeho sdružení EXULANT. I nadále upřednostňujeme písemné objednávky (pokud možno více zájemců současně) adresované ses. Aleně Zikmundové, SR ČCE, Jungmannova 9, P.O. Box 466, 111 21 Praha 1. Spolu s knihami pak zasíláme složenku (na cenu knih + poštovné) k proplacení.

Za běžnou cenu, tj. 350,- Kč je možné knihu zakoupit v prodejně KALICH v Jungmannově 9, Praha 1. Kniha bude možné za 275,- Kč získat i na konferenci v Liberci. Jak jsme již uvedli, bylo vydání knihy významně finančně podpořeno Česko-německým Fondem budoucnosti, od kterého jsme, na základě průběžné zprávy, obdrželi již i druhou část příspěvku.

Několik poznámek k našim letošním projektům a záměrům

Na jaře tohoto roku jsme dostali finanční podporu na dva projekty. První se týká soutěže vybrané odborné tříky Ministerstva kultury ČR, od kterého máme přislíbeno 5 tis. Kč. V rámci projektu chceme připraviti několik úvah

na téma pracovně nazvané: Čemu se může moderní společnost z dějin české náboženské emigrace názorně učit. Chceme požádat několik významných osobností z řad potomků exulantů nebo historiků, aby se nad tímto tématem zamysleli a své názory a zkušenosti sepsali. Pozornost by přitom měla být věnována i mladým lidem. Souhrn příspěvků chceme pak uveřejnit ve zvláštním našem věstníku. Rovněž náš projekt, přihlášený v minulém roce do soutěže vybrané našim ministerstvem zahraničí (odborné kulturních a krajaňských vztahů), byl pro letošní rok podpořen částkou 35 tis. Kč. Část těchto prostředků je určena pro budované muzeum v Zelově, její druhou část chceme využít pro vydání podrobnější informace o muzeu, kterou bychom pro vás uveřejnili rovněž v našem připravovaném zvláštním věstníku.

Výběr ze vzpomínek na pětiletí od r. 1901, které pro své děti a vnoučata napsal far. K. Smetana (taťánek br. Pavla Smetany), původem ze Zelova

Za necelestých sto let trvání české exulantské obce Zelova vystřídalo se 5 samostatných kazatelů. Nejlépe se osvědčil Jan Mojžíš Mozes, syn fariářské rodiny, který se rozhodl učinit ze sboru obec dítek Božích. Pán mu žehnal nejen tím, že mu poslal věrné spoludělníky, ale zvláště, že tomuto rozhodnutí a přece skromnému svědku poslal pomoc. Touto pomocí Božího svědka byla žena odchovaná Jednotou bratrskou a těmi, kteří po opuštění vlasti všude, kdekoli byli, vzdělávali se knihami a zbožností, která vyšla z jednoty.

Sestra Anna Mozesová, rozená Balásková, jemná a cele Pánu oddaná duše, i když nucena pečovat o 5 dítek, nezapomínala ani na svého chotě a připravila mu ovzduší, aby mohl poctivě konat úkol, který mu byl svěřen.

Česko-bratrská církev evangelická, Bratrská jednota baptistů a
Občanské sdružení EXULANT

Vás všechny srdečně zvou na

K O N F E R E N C I,

kterou pravdělně společně pořádají pro připomenutí významných událostí z dějin české náboženské emigrace, života v exilu a návratu potomků pobělohorských exulantů do staronové vlasti. Letošní konference se uskuteční v sobotu dne 3. června 2000 ve sboru Bratrské jednoty baptistů v L I B E R C I (Malé náměstí 7).

V sobotu 3. června 2000

začíná dopolední program v 9,30 hod. a bude obsahovat úvodní pobožnost, kterou povede br. Jindřich Halama st., farář Ochranského sboru ČCE v Jablonci, přednášky br. Karla Langerfelda z Herrnhutu "Ochrana a Obnova Jednota bratrská" a br. Jana Bistranina z Liberce "O vzniku 1. českého baptistického sboru", pozdravy našich hostů a sborový zpěv.

V polední přestávce (od 12,00) určené pro rozhovory, setkání a občerstvení se uskuteční i krátká valná hromada sdružení EXULANT. Polední občerstvení bude probíhat obdobně jako při našich jiných akcích. Vezměte si prosíme, jídlo s sebou a počítejte s tím, že bude připraven čaj a káva.

Do odpoledního programu, který začne ve 14,00 hod. jsou zařazeny přednášky ses. Edity Štěrflkové "O vztazích českých emigrantů v Herrnhutu", br. faráře Michala Jablonského "Historie a současnost sboru na pomezí tří státní ve Stroužném", pozdravy, sborový zpěv, vzpomínky a svědectví. Závěrečné bohoslužby povede br. Jan Čapek, náměstek synodního seniora ČCE a farář v Liberci. Ukončení programu předpokládáme do 16,30 hod.

Pokud potřebujete zajistit ubytování (z pátku na sobotu nebo ze soboty na neděli) můžete se do 31.5.2000 přihlásit na adresu sboru BJB v Liberci, Malé náměstí 7, 460 01 Liberec, tel. (ve večerních hodinách) 048 2751353. Malé náměstí je poblíž radnice, cesta z vlakového i autobusového nádraží trvá přibližně 20 minut.

V neděli 4. června 2000 můžete jet svým autem do Herrnhutu a okolí nebo se od 9,00 hod. účastnit bohoslužeb v kostele ČCE (Liberec, Masarykova 22) nebo od 9,30 hod. bohoslužeb v libereckém sboru BJB.

Těšíme se na Vás všechny.

Výbor občanského sdružení EXULANT svolává

5. VALNOU HROMADU (výroční shrnutí),

kteřá se uskuteční v sobotu 3. června 2000 ve sporu BJB v Liberci od 12,30 do 13,30 hod s tímto programem:

1. Ustavení valné hromady (prezence, volby zapisovatele a ověřovatele zápisu).
2. Zpráva o činnosti sdružení za uplynulé období.
3. Zpráva o hospodaření sdružení.
4. Zpráva revizní komise.
5. Volby nového výboru sdružení, jeho náhradníků a předsedy sdružení.
6. Volby revizní komise.
7. Informace o připravovaných akcích sdružení.
8. Diskuse, návrhy.
9. Usnesení valné hromady.

Podle stanov je valná hromada nejvyšším orgánem sdružení a je usnášeni schopná za jakékoliv počtu přítomných. Je však možné, abyste písemně zmocnili jiné členy k zastupování. Nejdůležitějším bodem jednání bude volba nového výboru sdružení (výbor má šesti členů a dva náhradníky), předsedy sdružení a dvoučlenné revizní komise na další dvouleté období. Připravte si, prosíme, podněty pro další činnost sdružení a své kandidáty na volená místa ve výboru.

Vítáme všechny, kterým to místo konání a termín jednání umožňují.

Vybrané body ze zprávy o činnosti sdružení v uplynulém období

4. valná hromada našeho sdružení se uskutečnila dne 11. září 1999 v Chebu. I když od té doby neuplynulo ani tři čtvrtě roku, není činnost sdružení bez zajímavostí. Hlavní pozornost byla věnována vydání a distribuci nové knihy Dr. E. Šteřlkové, přípravně několika projekty a kontaktům mezi potonky exulantů. Členové a sympatizanti sdružení byli o činnosti informováni dopisy a věstíky.

Výbor sdružení pracoval v uplynulých dvou letech v tomto složení: THMgr. Pavel Smetana, synodní senior ČCE, Ing. Dobroslav Stehlík, dříve předseda BJB, nyní kazatel v Žatci, THMgr. Vlastimil Pospíšil z Brna, Ing. Alexandr Drbal z Prahy (původně z Bohemky a Lyova), Doc. Ing. Karel Matějka, CSc. z Prahy a Karel Matějka jr. z Prahy. S výborem úzce spolupracovala ses. Alena Zikmundová z Prahy. Náhradníky výboru byli: Dr. Jan Bistranin z Liberce, Jana Kubaňová z Prahy a Irena Veselovská z Liberce.

Předsedou sdružení byl Doc. Ing. K. Matějka, CSc. Revizní komise pracovala ve složení: K. Větroslava Klimešová ze Zábřeha na Moravě a Ladislav Kos z Prahy.

Šťastná rodina, šťastný muž, blažené jsou děti, jejichž matka je žena, která ví, že oklamavatelná je příjemnost a marná krása. Která ví, že jediná ctnost, která neztrácí svou hodnotu nikdy a nikde je "bázeň Hospodina", strach ne před lidmi, ale před všemohoucím Pánem, který zná i ty nejtajnější myšlenky.

Pohled na dějiny duchovního snažení potonků našich vyhnanců a emigrantů nás učí, že ani učnost, ani znalost písma, ani povolání nás necháráni od znečištění a konečně od záhuby a od hanby, spojuje-li se se světem. Veliké byly úkoly našich otců v Zelové a nepatrné byly prostředky, kterými disponovali. Jejich odvaha, věrnost Božímu zákonu, jejich touha po Božím království a jeho spravedlnosti i v dobách největšího nebezpečí, udržovala je při životě. Takto vyzbrojeni nezoufali ani tehdy, když byli zklamáni svými vůdci, když byli obelstveni a oklamáni světem. Slovo Boží bylo jim světlem i v nejtemnější noci. Neměli školního vzdělání a přece nikdo mezi nimi nebyl analfabetem. Všichni uměli číst, a to stejně z tisků tištěných goickými písmem-švabachem, jako z tisků tištěných lankou. Oni byli odběrateli duchovní literatury tištěné ve staré vlasti i duchovních časopisů. Nedovedu odhadnout, kolik tam bylo čtenářů Betanie, Evangelických listů, Ceskobratrské jednoty atd. Každý člen rodiny mýval svůj zpěvník, kanconál, své modlitby, at už to byly modlitby Veghovy, Bedřicha V. Křošta z roku 1874, Praxis Pietatis, Labyrint světa a Ráj srdce atd. Co všechno poznamenávali v těchto vzácných pokladcích, ze kterých se učili a kterými se potěšovali. Milovali knihy, milovali zpěv. Nezanedbávali však ani to, co nazýváme společenským stykem. Scházeli se vzájemně k modlitbám, ke zpěvům, ke vzájemnému se potěšování a napomíná-

ní. Lze snad mnohý z těchto kladů jejich vzájemného styku omluvit a snížit tím, že tvořili uzavřenou společnost uprosřed odlišného kulturního prostředí, ale my víme, že že toto jejich okolí mělo o ně zájem, chtělo je získat a ovlivnit. Jenom přisná, i když dobrovolná kázeň, zajišťovala jim vítězství. Ti, kteří se přecetňovali a odešli z obecnosti věřících, pouze krátce vzdorovali a potom stávali se z nich stejní svěťáci, podvodníci, oplici atd. jako ti, mezi něž přišli. Svět se nemění. Nemění se ani lidé. Mění se snad výrobni a technické prostředky, ale nic více. Proto pozor! Co večera zahubilo tvého neopatrného přítele, dnes nebo zítra zničí tebe a ty tvoje. Věčné platí to napomenutí Ducha svatého: "Oddělte se od pokolení toho zlého! Neďte se oklamat. Poněsují dobré obyčejy zlá rozmlouvání. Pročíte ke konání spravedlnosti a nehtëte!"

Co jsme cítili a co jsme prožívali v prvním roce svého putování na naší planetě (1901), o tom není snadno vypravovat. Já sám tento rok vidím jenom tak skrze mlhu, která zasílá všechno, co se tehdy rodilo v hlavěce nemluvněte. Jak často jsem byl nemočen, kolik slz vylipla maminka, když se jí zdálo, že se již ubírám za těmi, kteří mne předešli, o tom nic nevím. Dokud žili rodiče, nikdy jsem neprojevil zájem dozvědět se něco o svém nejtějším mládí a dnes je již pozdě. Nemám nikoho, kdo by mi ukázal alespoň jasnou skulinu v oblaku neproniknutelné mlhy. Již v té době táhnek byl ve staršovstvu. Nevím, jak se to stalo, že byl zvolen v tak mladém věku. Vždyť mu bylo 28 nebo 29 roků. Brzy po mém narození se stal starostou (vojtem) obce. Obec byla velká a tak starost s tím spojené nebyly nijak nepatrné. Nevím, kolik obyvatele měl Zelov v prvních letech našeho 20. století, jistě jich bylo přes 6.000. Na náměstí (rynků) stály

pěkné cihlové poschodové domy a v nich bylo hodně obchodů. V těch obchodech kolem rynku bydleli většínou Židé, kteří měli obchod ve svých rukou a i četná řemesla jako krejčovství, klempířství atd. Shadno byli k rozemánání. Nosili jiný oděv než my. Většinou měli plnovous, dlouhé lícousy (pejzy). Na hlavě měli stále tmavou, kulatou čepičku a (na těle) dlouhý tmavý plášť.

S časem jsem je poznával dokonaleji. Dozvěděl jsem se o nich, že místo neděle světlí sobotu. I to, že sobotu světlí velice přísně. Ani jídlo nevaří, ba ani oheň nerozněcují. Jídlo si připravují v pátek, a v sobotu pouze přihřívají. Sváteční sobotní den tráví na modlitbách v jejich modlitebně-synagoze. U nás to byla velká stavba, celá ze dřeva. Vedle synagogy byly parní lázně pro věřící. Ani do synagogy, ani do lázní jsem nikdy nevstoupil, i když jsem denně kolem chodíval do školy.

I v tom nejtěplejším mládí nezažil jsem nic jiného než lásku. Celá naše rodina, i dědeček i tetičky, obletovali mne a hověli všem rozmartům malého batoláčka. Nevím, jak jsem byl starý, když jsem se prvně postavil na vlastní nohy, kdy jsem udělal první samostatný kruček. Vlastně ani na tom vřbec nezáleží. Kdy jsem poprvé zavolal mámo, táto, rovněž nevím. To jedno pro mne zůstává skutečností, že ti kolem mne stále zůstávali na modlitbách a toužeb cestou vedli i mne. Dědeček byl velký zpěvák a i maminka zpívala ráda, a tak asi od rána do večera zazníval kolem zbožný zpěv vědeckých srdcí. Dědečkův i maminkin "repertoár" duchovních písní byl bohatý. Vím, že každodenně četli Zalmu, odstavce z Betánie a i z jiných modliteb. Zvláště z Cesty křesťana od Bunyana. To byla oblíbená četba členů naší rodiny.

Nedovedl bych s rozhodností říci, byli-li v té době u nás jeden nebo dva kralcovské stavy. Nevím rovněž, kolik

kolovrátků vrčelo v naší světnici. Měli jsme dole světnici a pokoj. Obě místnosti měly okna na jih a v pokoji ještě na východ, ve světnici na jihozápad. Svítlo sluníčko, bylo u nás teplo, bylo i radostno. Náš dům byl rouben ze dříví. Měl střechu krytou lepenkou, ale vzhled jeho byl velice milý. Zdálo se mi, že je větší, než byly domy kolem. Na západní straně byl dvůr a kolem něho stodola, kůlny, chlév pro koně a pro dobytek a nad ním senk. Dům byl ohrazen dřevěným plotem. Zahradka byla na jižní i na severní straně. Kromě třešní, švestek, višňů, jablek, hrušní a nejrůznějších silv, byly tam keře rybízů a angrešů. Stál tam rovněž včelín a v něm několik moderních úlů. Tatínek byl nejen dobrý hospodář, ale i zručný zahrádkář a včelař. Celá zahrada byla ohrazena příkopem. Před domem byl chodník, za ním opět příkop a potom silnice. Byla to silnice z tzv. koččických hlav, kterými jsou dlažděny podnes i postranní ulice našich českých měst. Celá obec byla dlouhá několik kilometrů. I my jsme měli na náměstí asi půl hodiny cesty, asi 3 kilometry. Silnice kolem nás vedla přes Bucezk do okresního starobylého městečka Laska. Tam bylo nádraží a železnice. To městečko bylo vzdálené od Zelova asi 12 km.

Často vzpomínám, jak dědeček přicházel k nám, promluvil několik slov s tatínkem, s maminkou a už mne upravoval, abychom mohli jít na vycházku. Nejčastěji chodili jsme travnatou cestou mezi obilím. Někdy mne vzal dědeček do nártce a nesl. Vypravoval o květinách, znal každou květinu, každého broučka. Dovedl napodobit hlas každého zpěváčka, zpívajícího uprostřed probouzející se přírody.....

Děk za vaši obětavost

Upřímně děkujeme všem obětavým dárcům, kteří nám na činnost

sdrůžení přispívají. Přestože nemáme žádné mzdové náklady, naše běžné výdaje stále poněkud rostou. Při dnešních cenách a poškoveném stojící vydání a rozeslání věstníku již téměř pahnáct tisíc korun. Proto je vaše obětavost pro naši práci velice důležitá. V této souvislosti ještě jednou upozorňujeme na změnu čísla našeho účtu v České spořitelně. Nové naše bankovní spojení je Česká spořitelna a.s., Lodžská 598, Praha 8, č.ú.č.: 0209898309/0800. Příspěvky můžete zasílat složenkou nebo převodem z účtu. Složenky s novým číslem účtu si vám dovolíme zaslat v dalším věstníku.

Rozhodně tedy nezapomente:

Přijet na konferenci a valnou hromadu v sobotu 3. června 2000 do Liberce, pokud potřebujete nocleh nebo chcete jet v neděli (vlastním autem) do Herrnhutu a jeho okolí, sedíte to na uvedenou adresu BJB do Liberce.

Pokud máte zájem, pak se přihlašte do 10.6.2000 na zájezd do Rixdorfu (Česká Ves v Berlíně).

Pokud ji ještě nemáte, objednat si nebo při návštěvě Prahy nebo na konferenci v Liberci zakoupit si knihu **Běh života českých emigrantů v 18. století v Berlíně**. Jistě v ní najdete jména některých ze svých předků a u nikoho z vás či v žádné rodině by opravdu tato skvělá kniha neměla chybět.

Závěrečné zprávy a informace

Potíží s doručováním pošty pro EXULANT ubýlo, proto i nadále pišete

naši adresu takto:

**Občanské sdružení EXULANT
Jungmannova 9
110 00 Praha 1**

Trvale shromažďujeme vzpomínky členů sdrůžení, fotografie a rodokmeny. Vzpomínky nemusí být jen v písemné formě, uvítáme i zvukové záznamy. Vše vhodné, co máte a můžete poskytnout, zašlete laskavě na adresu br. Vlastimila Pospíšila, Kozl 12, 602 00 Brno. Těm, kteří nám vzpomínky nebo rodokmeny či fotografie již zaslali, děkujeme.

Podmínkou členství v našem sdružení, jak pravdivě sdělujeme, není osobní "přislušnost" k exilu resp. návratu. Do svých řad zveme i "sympatizanty" zajímaví se o naši činnost. K přihlášení se za člena sdrůžení stačí sdělit na adresu sdrůžení jméno a příjmení, datum narození, bydliště, příp. církevní příslušnost (sbor) a vztah k pobělohorskému exilu (např. úcestník návratu, odkud, potomek, příbuzný, sympatizant apod.). Hlásí se nám poměrně dost nových členů, z každé přihlášky máme radost. Přihlášeným členům zasíláme jako odpověď vždy poslední informační věstník.

Věstník (celkově 750 výtisků) posíláme všem členům sdrůžení i sympatizantům, do sboru v Zelově, do Bohemky i na jiná místa v zahraničí a dále vždy několik výtisků i do sborů ČCE a BJB s větším počtem účastníků návratu a jejich potomků. Těší nás, že i Vy kontaktujete další možné zájemce, informujete je o činnosti sdrůžení a zvete je k účasti na ní.

Praha, květen 2000, výbor sdrůžení

Vydává občanské sdružení EXULANT výhradně pro potřebu svých členů.

Neprodávám. Adresa sdrůžení: Jungmannova 9 - Husův dům,

110 00 Praha 1 - Nové Město, Česká republika